

DIONIS QIRIXIDHI

BIBLIOTEKA
SHTETIT

814-1

266

Duwayjat

WJERSHA

8P/P83-1

S

266

DIONIS QIRIXIDHI

BURONJAT

vjersha

56216

30308

BIBLIOTEKA E SHTETIT
GJIROKASTER

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

Tirazhi 2500 kopej Format 70x100/32 Stash: 2204-65

Shtyp. NISh. Shtypshkronjave «MIHAL DURI»
Stabilimenti «8 NENTORI» — Tiranë, 1971

NË TIRANË NIS AGIMI

Kur sheshi «Skënderbe» boshatiset nga njerëzit dhe
veturat,
te shtypshkronja «Zëri i Popullit»
rrjeshtohen gazet «Karpate» të gazetave,
gërshetohet dhe përqafohet
në lindjen e çdo dite
mirëmëngjezi i ngrohtë i shoferëve që zgjatet te
boritë
me zhurmat e metalta të shtypshkronjës.
Janë mbledhur bashkë
blegërimat e qengjave, sirenat e trenave dhe të
uzinave,
dhe ashtu tufë futen
në kolonat e gazetave.
Gjithë tingujt e atdheut në këtë shtypshkronjë.
Vajza me flokë kaçurrela dhe sy të trandafilta
paketon e lidh gazetatat,
fshatrat dhe qytetet shkruan mbi etiketa.

Nga ky shesh i vogël, i zakonshëm,
kur nis agimi rozë,
shpërndahen si rrezet
Gazet, «Karpate» ngarkuar me gazeta.
Ushqejnë, si gjaku, çdo qelizë,
me fjalën e ngrohtë të partisë.

Gjithë atdheu është në pritje.

BURONJAT E KUÇIT*)

Tarracat përballë dëshmorëve,
vreshta mbi ta,
fshatin që shumë e donin...

Lart,
malet,
ja, aty, sa me dorë majat mund t'i çikësh.

Lexoj:

Aliu nëntëmbëdhjetëvjeçar,
Hitua njëzet e dy,
Lulua tetëmbëdhjetë.
Mbi ta — vija të çrregullta të degëve të rrepeve.

Kur hyn prilli, shkrin borën maleve
dhe mbush rrepet me gjethe dhe këngë bilbilash,
rrepe me rrënjët tek buron një lumë
i ushqyer me gjak.

*) Vend piktoresk në Kuç të Vlorës.

Buronjat e Kuçit, burimi i një lumi,
shtëpitë kuçjote — burime gjaku
për të ardhur agimi.

Rrapua tetëmbëdhjetë,
dy Xhaferët pa mbushur nëntëmbëdhjetë.

Trëndafilja njëzet e tre.
(Maja e trandafilës përbri
përkulur qëndron, mbi të që atëhere.)

Emini katërmëdhjetë...
Sa të rinj,
o, sa të rinj shokët tanë plot gjashtëdhjetë!

I bardhë, i bardhë
lapidari i Memos
midis majave të Çikës, Vetëtimës,
dhe horizontit blu matanë maleve, ku shtrihet deti.

Një këngë labe përhapet e përhapet si gurgullimat
e barinjve rreth e qark:
«Nuk mbaj zi, nuk qaj aspak,
se liria i ka këmbët mu në gjak»

ÇDO NJËZET E TETË NËNTOR NË VLORË

Kur ngrihet flamuri çdo njëzet e tetë nëntor në Vlorë,
Ismail Qemali zbret nga busti

te «Sheshi i Flamurit»;
pëllumbat e bardhë fluturojnë nga pishat dhe nga
mjekra e tij;

kur ngrihet flamuri çdo njëzet e tetë nëntor në Vlorë
marinarët zbukurojnë nëndetset dhe torpedinierët
mbi det dhe nën të me flamurë.

Mbi Sazanin, që të kujton shqiponjën që porsa ulet,
u mbështet dielli,
duke i dhënë ngjyrën e flamurit,
detit.

Përplasen dallgët mbi Sazan;
patat e egra të reve fluturojnë mbi të.

MIRËMËNGJEZI, ZAHARI

Nuk e di, shok,
por, në radhë tek rrija për limona,
hyri në dyqan Zaharia me zërin e trashë dhe të çjerrë,
me flokët të zbardhur,
me trupin prej arkave të hepuar
dhe mua m'u duk se hyri, në këtë dyqan, deti.
Dallgët e mëdha,
të rënda
të jetës
shkumëzuan dhe u thërmuan në flokët e Zaharisë.
Zaharia prej vitesh më kujtohet:
mbart mbi shpatulla bukë dhe fruta
dhe thërret:

— Hapni rrugën,
hapni rrugën, shokë.
Në shpinë të tij qëndrojnë kaluar
male të tëra me limona, nespulla, ullinj
dhe bukë të ngrohta,

mbi shpinë qëndrojnë kalapeçi, hopa
fëmijët e tij dhe bota.

Ndaj çdo mëngjez

kur në rrugë dëgjohet zëri i tij,
të gjithë e dimë:

dyqanet u furnizuan me qumësht dhe bukë
të ngrohtë.

— Mirëmëngjezi, Zahari!

BARAKA TË THJESHTA

Baraka të thjeshta
me krevate dyshe të hekurta,
baraka që mbini në çdo stinë dhe rritni
fëmijë të hekurt, korpuset industriale.

Sa rriten pallate dhe rrugë të asfalta,
ju ikni hipur në maqina me katër rrota
që të rritni nëpër atdhe fëmijë të tjerë të hekurt.

Baraka të thjeshta prej druri,
që pritni e përcillni punëtorë nga turni
si nënat tona të mira,
se ju gjithmonë jeni nënat e qyteteve të reja,
të qyteteve industriale,
të qyteteve të së ardhmes.

B A B A I T

Kënga ime — e vogël për ty, baba,
rrugët e tua — të gjata.

Ktheu, baba, sot më shpejt në shtëpi.

Ti na mbolle me erën e benzinës
dashurinë për rrugët, jo vetëm të asfalta.

Kur vjen ti, baba, nga udhëtimi
shtëpia ngjan si parku plot me maquina
gjithë zhurmë, borira, aromë maqinash.

Baba, ti na mbolle dashurinë që fëmijë
për ata që janë në rrugë,
për ata që janë në barakat e punëtorëve,

larg grave, larg fëmijëve,
mes baltës, vapës, shiut, por midis shokëve të mirë;

ti na mësove se atdheu nuk është vetëm në rrugët e
asfalta,

baba.

PËR HIDROCENTRALIN E ARDHSHËM

Ende piketat s'janë vendosur, as themelet;
një nga një në fushë po shtrihen tubat e hekurt.
Të gjithë e dinë
se në këtë rrjedhje të harbuar
Shushica s'ka për të ecur vetëm nëpër shkrepë
dhe shkëmbinjve të Mesaplikut,
por dhe në jetën e të gjithëve,
Shushica e ngjyer kaq herë me gjak.

Të gjithë e ndjejnë hidrocentralin e ardhshëm.

Ritmi i punës, barakat e punëtorëve,
punëtorët me këta tuba të montuar,
nga bruci lab
mbështillen me ngrohtësi.

JE MË E FORTA VAJZË

Ti midis tubave, vidave, hekurit e gazit
je më e forta,
je më e bukura.
Gjithë ai hekur, që ty të rrethon,
të ka dhënë diçka prej fortësisë
dhe ti i ke dhënë nga vetja
bukurinë,
i ke dhënë jetë,
ndaj kokrrizat e sodës dalin
të bardha, të bardha.

GORISHT

— Alo...

E dashur, më ka marrë malli... po ty e dashur?
Unë të pyeta, të pyeta.

Ti më the: «Të transferuan?..

Alo... alo... Të caktuan ku deshe?»

Fole duke më tallur.

— Meri, Meri, ti s'më the a të ka marrë malli.

Telefoni më përgjigjej me zhurmën e thatë
pip... pip... pip...

Kabina u bë e akullt, linjat telefonike — si vija shiu.
Dola rrugës.

M'u duk se pylli i hekurt i puseve të naftës

u nis nga Gorishti dhe shëtiste bulevardit.
Pylli i hekurt i naftës, gjithë kantieri më thërriste.

Sa pak e njihnim njëri-tjetrin!

Ajo do të mbetej vetëm një zhurmë e thatë

pip... pip..

e ndarjes sonë.

FENERISTI

Në anije një roje.

Shokët flenë.

Feneristi qëndron i vetëm me sanalle midis detit
nën qiell dhe në këtë mbrëmje
të stërpikur nga pyjet, dritat dhe sytë e fëmijëve në
tokë,

që porsa kan rënë të flenë.

Nga lindja toka jonë e dashur e veshur në dritë.

Kur lagjet dhe rrugët e qytetit çelin dritat,
çel dhe një lagje:

lagjja e anijeve dhe e feneristëve,

lagjja e peshkatarëve në det.

Sardelet mblidhen nën të gjitha dritat.

Në det fenerët një nga një shuhen.

Shokët çohen të rrethojnë me rrjeta dritat.

Era e tokës nga lindja vjen e ngrohtë.

58716

BIBLIOTEKA E SHTETIT
GJIROKASTER

Anijet kthehen të rënda
si gra shtatzana,
kthehen kur fëmijët dhe gratë flenë.

Këtë mëngjez të gjitha dyqanet do të mbushen
me dritën dhe pagjumësinë e peshkatarëve,
do të mbushen plot peshk.

ME VAJZAT E SHTYPSHKRONJËS «8 NËNTORI»

Nga Tirana në Vlorë
s'më tërhoqën kureshtjen asaj radhe
as drurët, as fushat që ecin.

Asaj radhe me vajzat e stabilimentit «8 Nëntori»
udhëtoja.

Si dolën nga shkronjat dhe fletët e bardha ashtu
bashkë
këto vajza të thjeshta, të bukura?

Kur prek librat tashti,
sikur u jap dorën...

Nga çdo gërmë
më del fytyra e secilës.

Dhe më duket,
me të gjitha u dashurova.

* * *

Shi...

Nëpër brerimë të tij
doli ylberi,
që nisi në parcelat e misrit
dhe mbaroi diku matanë kodrës,
duke i lidhur si një kordele
kullat e naftës, shtyllat e tensionit
dhe naftëtarët pranë kullave të hekurta.

I lidhi tufë ylberi.

SË SHPEJTI NISIN KORRJET

Prej SMT-ve kanë dalë maqinat shirëse
radhë njëra mbas tjetrës.

Shiritin e artë të inaugurimit të verës
e prenë me drapërinjtë dhe autokombajnat
fushave Vlorë-Konispol.

Filluan korrjet.

Kudo:

në faqet e gazetave,
te furra e bukës,

pranë shtëpive

kemi shkruar: «— Të korrin grurin pa firo!»

Kudo bisedohet për grurin.

Muret e dhomave presin të ndërrojnë

me kallëzet e rinj zbukurimet e mureve
të thurura bashkë me dashurinë për grurin.

Për të ardhur ai

të gjitha janë bërë gati:

drapërinjtë, maqinat shirëse, lëmënjtë...

Për të ardhur gruri,

si nënat, që në muajt e parë të barrës i bëjnë gati

pupat, skufjen, çarçafët e bardhë, pelenat

fëmijës që do të lindë,

si nëna fëmijën

ne presim

kokrrizat e arta të grurit.

e ka burimin
gjithë ai lumë lëvizjesh, maqinash,
bisedash dhe gëzimi shoferësh
nëpër atdhe
dhe lëvizja e maqinës së atit tim
me targën 42-53.

KUR AFRON ORA TETË

Kur vonohen nxënësit,
klasa, bankat, portreti i udhëheqësit
trishtohen, heshtin.

Nëpër brerimë të shiut
do të vijnë ata me libra dhe qerpikë të lagur,
do të vijnë nga rrëza e malit, nga buza e lumit,
do të vijnë nga dhjetëra anë
për të mbushur këtë shkollë
në këtë fshat të thellë malor.

Dal dhe i pres buzë lumit,
të kapërcejë dhe nxënësi i fundit.
Shpatullat dhe flokët kanë për t'i shkundur,
ujët nga opingat do ta zbrazin,

dhe në klasë do të hyjnë
fytyrat e qeshura me hundët e veshët e skuqur.

Klasa, bankat, portreti i udhëheqësit do të
| gjallërohen.

Nxënësit — dashuria jonë e madhe..

V E R M I K U

Në atë copë qiell të Vërmikut,
kur u duk helikopteri,
dolën të gjithë: fëmijët,

dhe nënat me shami të zeza...
në atë pëllëmbë tokë midis maleve dhe përrenjve.

Ndërsa mbi shpatullat burrat zbrisnin gjeneratorin,
shamitë e zeza të nënave u zbardhën,
dielli dhe ditët u zgjatën...

u zgjatën dhe më tepër dhe në zemër dhe në këngë.
Në atë copë tokë të Shqipërisë,
ku dielli qëndron pak mbi atë qiell,
lumturinë dhe gëzimet i kanë

si të jenë në Sarandë, si të jenë në Tiranë.

PRANË SHTËPISË SË FËMIJËS.

Fëmijët grumbull, me përparse të bardhë,
hapen si zambak i bardhë.

Fëmijët lozin në sytë e pranverës buzë detit.

Mos harroni të vendosni në peisazhin e pranverës
bardhësinë e këtyre fëmijëve.

KUJTIME FËMIJËRIE

Po hyj përsëri te oborri i shkollës,
si në një pyll plot cicërima zogjsh,
në kujtesë më përtërihen lodrat e fëmijërisë.
Çdo brez ka lodrat e veta,
ne tonat, të pasluftës...

Në një kënd, te oborri i shkollës,
depo me plaçkë lufte.
Aty mbledhur e hedhur pa kujdes
grada reshteri, gjenerali dhe copa kapotash
ushtrish pushtonjësish.

Fillonim «luftën» ne
me yje, grada gjenerali mbi supe
dhe qeshnim ne
me shokun tonë «gjeneral» të zënë rob.

Talleshim me yje, grada gjeneralësh pushtonjësish...

Le të zhurmojë ky pyll si cicërima zogjsh
gjithmonë, gjithmonë...

• RRUGËVE TË GJITHA GËRSHETOHEN

Qershori tek ne
nuk vjen vetëm me baret dhe plazhet që nisin të
mbushen.

Rrugëve të gjitha gërshetohen:
maqina të mbushura me silueta të brishta, trupa të
bukur,
fytyra të qeshura me flokë të lidhur
me kordhele të ylberta, që shkojnë drejt detit,
maqina me valvitje shallesh
dhe këngë të aksionit.

Drejtohen
ku shtrohen shinat, ku hapen tarracat, ku çahen
kanale.

Nisin ditët e mëdha diellore.

E ndjefsha veten përherë të qeshur
si në ditët e mëdha plot diell,
si në qershor, në shtegëtimet drejt detit dhe
aksioneve.

KUR KËNDOJNË VAJZAT E DHËRMIUT

Kur këndonin vajzat e Dhërmiut,
ti dëgjoje me kujdes...
Ishin këngët e nënave në shekuj,
për djemtë dhe burrat që vetëm i lanë.

Ua rrëmbente deti djemtë në peshkim,
i shtynte deti tutje në kurbet;
dhe asnjë s'u kthye dhe më me sy nuk u panë...

Hyri kurbeti i zi në këngët e zgjatura,
dhe ky det i madh tërë dallgë, i zemëruar,
hyri në këngë ashtu i madh i trishtuar.

Kur këndojnë vajzat e Dhërmiut,
dëgjoji me kujdes, kudo qofsh:
thellë në Labëri, thellë në Dragobi,

midis maleve dhe horizontit të fushave.

Deti e gjelbërimi portokalleve

çelin petale,
lëshojnë aromat e tyre në këngë
dhe në zemrat e vajzave.

VALDETI

Bora bie, bie...
duke hapur më shumë trëndafilin e madh, të bardhë
të maleve mbi fshat.

Bora bie, bie...
Dhe në zemër për nxënësit më lindin
vargje të ngrohta dashurie.

Bora bie mbi bredhat, mbi tjegullat
dhe në dritaren time.

Mbi tavolinë —
problema matematike,
nga nxënësit të zgjidhura,
anash vijëzuar fletët me të kuqe.
Në faqet e fletoreve gjithë nxënësit shikoj.

Ja, Valdeti hesht me qerpikët ulur,
cepin e shamisë së kuqe kafshon.

Bllamkat e bojës

manushaqe çelën në duar.

Gjithë natën era

kompozoi fërshëllima,

bisedat telefonike ngatërroi

— Alo... — ju flet era.

Në dhomë hyri i gjithë të ftohtit e kësaj nate.

Përse Valdeti të marrë katër?

Bora bie, bie...

dhe në zemër për nxënësit më lindin

vargje të ngrohta dashurie.

DËSHMORI LEF SALLATA

Në Vlorë është një rrugë,
një shkollë, një bovë midis detit
me emrin e Lef Sallatës.

Në Vlorë ka shumë fotografi të tija te shtëpitë e
shokëve.

Jaka e këmishës zbardh
si shkuma e dallgëve në xhaketën e tij të kaltërt,
një buzëqeshje tej kornizës së fotografisë,
tej kohës
me emrin e Lefit.

Babai im, unë, nxënësit e mi
dhe kur vjen shkurti dhe kur vjen nëntori
këndojmë: «Dalëngadalë po vjen behari...»*)

*) Vargje nga një këngë partizane për L. Sallatën e
M. Dautajn.

... «Ngrehu, Lef, se të pret çeta»...

Filizi i Lefit nëntëmbëdhjetëvjeçar

në zemrën e popullit —

si fidan ulliri i qytetit të tij bregdetar.

DITËT E FUNDIT TË MATURËS

Dhe për disa ditë do t'na quajnë të pjekur.
Një kujtim, shok i bankës,
jo fjalë bajate të vjetëruara.

Në këto ditë të gjithë janë të qetë.
Lamtumirë!

Dhe ti, shoqe para bankës,
që gërshetin ta kam shkukur,
lamtumirë!

Lamtumirë dashuritë e patreguara
të rinisë së hershme!

Mësues syngrysur, qeshuni...
E fituam luftën;
fitorja e parë në jetë.
Fitoret e reja ne na presin.

Përpyekje, përleshje të reja duken në horizont. . .

Kjo ditë nga kujtesa nuk shkulet,
si djersa e lënë në dorë me vajzën kur kërcen.

Kjo ditë, pa bujë, pa zhurmë midis nesh
do të jetojë në kantiere, në ara, turneve,
aksiioneve,
pra lamtumirë! .
Mirë u pafshim, shokë, mësues, mike.

NËNA E DY DËSHMORËVE

I ke hedhur rrënjët në këtë tokë thellë.
Thellë në kujtesën e labërve, në kujtesën e të gjithëve
mbetën të dy djemtë e tu.
Dhëmbjen tënde duhej ta rënkonin malet,
nënë Duze moj, nënë labe trimëreshë.

Vadite këtë tokë, këto rrënjë vadite
me gjakun e Hasanit, me gjakun e Muminit
për ta gjelbëruar këtë tokë, liria të lulëzonte,
nënë Duze moj,
nëna jonë.

BUTRINT

Eci nëpër Butrint
midis statujave, amfiteatrit, kështjellës dhe
gjelbërimit.

Që prej Ilirisë shekujt, vitet
na lanë dy-tri qytete me pak statuja,
na lanë emrin SHQIPTAR dhe gjuhën SHQIPE.

Mendoj:

në vitet e partisë,
në këtë tokë të lashtë, në këtë tokë të re
ne ndërtuam qindra Butrinte,
korpuse industriale dhe qytete të reja.

Vitet e partisë
më lart e ngritën emrin SHQIPTAR dhe gjuhën
SHQIPE.

NË APOLLONI

E kënaqëm kureshtjen
tashti mjaft.

Duam të vallëzojmë.
Atje ku Augusti u dashurua,
adashit tim me sy të ngurtë, Dionisit,
i shkëputa për në valle
vajzën — statujë prej mermeri
të bukur, të bardhë, të ftohtë.
Në gjoksin tim fort e shtrëngoj,
me zjarrin tim zemrën ja ngroh.

Unë jam kaq larg sa dhe afër me të.
Si det shekujt na ndajnë,
rinia si urë na bashkon.

1964

NXËNËSIT

Nxënës,
ju me sy pyetës më shikoni.
Sytë — dritare të lëna hapët për të hyrë dielli.
Si një copë muzikë shkëputur prej korit të zogjve
ju belbëzoni
fizikë, fizikë...

VJESHTE

Sa herë vjen vjeshta dhe gjethet nisin të bien,
ato më duken
si shkresa burokratike prej revolucioneve rrëzuar,
gjethe që s'ishin të denja të mbanin gjelbërimin.
Për typen nga nofullat e lopëve të kooperativës
trishtimet e gjetheve të rëna.

Parcelë më parcelë eci;
për mbjelljet e vjeshtës shqetësohem;
Gëzohem kur toka lëshon fijen e gjelbërta,
shpërthimet e duajve të grurit në verë.

Vjeshta gjithmonë do të jetë e bukur.

Ashtu si mbjell grurin bujku në vjeshtë,
kooperativistja flokëverdhë
mbolli dashurinë në trupin tim.

JONUFRA

Unë për ditëlindjen s'po të sjell lule.
të ftoj të dalim këtë mbrëmje buzë detit nga Jonufra,
ku stërkalat e bardha të valëve
të derdhen në trupin tënd
si petale të mëdha portokalesh.

Do të ecim në rrugën që aq mirë e njohim.
Në bisedën tonë
do të zgjaten, do të lëvizin më tej tarracat,
portokallet dhe ullinj të do të çelin në hektarë të rinj.

Aroma e detit, aroma e agrumeve
do të shkrihen me aromën e kurmit tënd
në bisedat tona në barakat aksioniste.

A nuk patëm biseduar dhe për këtë mbrëmje?

Kjo mbrëmje s'do të vyshket
si mijëra tonelata lulesh që mund t'i sillja
për ty, në ditëlindjen tënde.

KËNGËT LABE

Male, male

në gjithë horizontin.

Labëria: konture maja malesh dhe kulmesh

trimërie

të lidhura në këngë.

Kurrë s'kam kënduar kaq me zemër

këngë të tjera

si këngët labe mes këtyre maleve.

Mbijnë këngët si pishat

dhe të pastra i mbajnë kujtimet e luftës,

shokët e rënë

si dëbora majë pishave.

Ndaj, kur këndoj labçe,

malet më kujtohen,

trimat më kujtohen.

MËSUESES VULLNETARE NË MALËSI

Shoqja ime, ike
hipur mbi një skodë,
e përcjellë nga nxënësit dhe thirrjet:
Mësuese, mësuese, mirë u pafshim, mësuese!
Ike me dashurinë tonë të mbirë në zemër.

Ne, kur të përcollëm, patjetër e dinim
se malësorët ty do të prisnin
me dashurinë e fëmijëve të tyre
të ngrohtë, të singhtë.

Ne patjetër e dinim
se nxënësit dhe prindërit e tyre
do ta rritnin dashurinë tonë
dhe atë emër të shtrenjtë —
mësuese.

DASHURIA

Emrin tënd (një pemë bregdetare më kujton)
unë e mbolla
në sy, buzë, zemër, gjak, kudo...
se ne ishim për njëri-tjetrin
si gjelbërimi i bregdetit
me erën që fryn nga deti në tokë.

Në një tjetër klimë,
do të zverdhej
e thahej
gjelbërimi i kësaj peme bregdetare.

XHA JAUPI

Xha Jaupi ka dy duar me damarët këcyer
si degë qershie.

Xha Jaupi ka dy pëllëmbë
parcela, parcela të ashpra si tokat e reja.

Toka, mali, lufta te Xha Jaupi
shkojnë te njëra-tjetra, zgjaten, shtrihen...
Shtrihet bardhësia e borës përmbi Çikë dhe Bogonicë
dhe nuk kupton, ku fillon mali dhe ku Xha Jaupi.

Xha Jaupi,
faqebardhë si borë.

PËR NË ÇEREM DREJT ALPEVE

Valbona ecën

nëpër mozaikun e vet

të bardhë, të kaltër.

«Gazi» — në drejtim të kundërt;
pishat, ahët, grykat e Dragobisë, Alpet në horizont
pasqyrohen në Valbonë, ecin bashkë me ne.

Ende kjo rrugë për Çerem s'i ka mbushur dy vjet
dhe veten e ndjen ngushtë.

Kjo rrugë...

Hej kjo rrugë!..

Hej këta malësorë!..

Shkonin nëpër shtegun e mushkave,

shteg që ndjente ngushtësinë
në këmbimin e mushkave;
zbrisnin nga këto mure të Alpeve
për pak kripë,
për një gizenicë vajguri,
për një grusht miell.

Shtigjet

me degëzimet në Alpe dhe në Dragobi
mbeteshin pa njeri,
si pemë me rrënjë të thara e të trishtuara;

humbisnin,

kur mbi to dimri shtronte borë
dhe gjethet e aheve binin,
shtigjet e malësorëve.

Kjo rrugë:

si familja me shumë djem.
Kur martohen djemtë dhe lindin fëmijë,
s'u mjaftojnë dhomat —
zgjerohen.

Nëpër të duhet të kalojnë:

maqinat e rënda, që sjellin trungjet e
pishave

dhe çojnë shtyllat e tensionit,
maqinat e rënda që çojnë gjeologët në Alpe
dhe sjellin kampionet e minierave të ardhshme.

Ardhja ime
nga një qytet i jugut
në veri
mbi vëllazërimin e rrugëve është ndërtuar.

Kjo rrugë që ngjitet në Alpe,
si zbret Valbona nga Alpet,
s'mbetet hapur vetëm Tropojë-Çerem.
Rruga zgjatet, shumëfishohet në çdo vatër, —
degëzohet në qindra degë
në jetën e gëzuar
të çeremasve.

DUKE TË PRITUR NË STACIONIN E DUSHKUT

Gjithshka ty të pret.
Fëshkëllima e trenit,
dyshja e pandarshme e shinave
të thërresin:

Eja!

Lokomotiva, e nxehur në vapë,
buzë detit e ndal vrapin,
buzë Azotikut dhe korpuseve industriale.

Nën pritjen time,
nën trokitjen e hekurt
të rrotave,
në ardhjen tënde

janë shtruar, gjatë aksioneve,
gërsheta të prera.

Nën zhavorr — projekte nga bisedat e mblesërve
me filxhanet e kafeve të kthyerë të fejesave.

Xërlit ende si mushkonjë
mendimi i frikës e i mosbesimit për ty.

Mbi shina

treni e ndal vrapin
buzë Azotikut, pranë korpuseve industriale.

Ti do të vish!

Që gjithshka: shinat, lokomotiva
mos na rëndojnë mbi shpirt;

do të vish

me borsetën hedhur krahëve,
duke lënë prapa gjithshka që të lidh
me botën e vjetër.

Eja,

bashkë t'i admirojmë shinat,
bashkë përherë të jemi
si shinat e hekurta, dyshe të pandarshme,
që zgjaten tutje në horizont.

PEISAZH NGA UJI I FTOHTË

Deti i kaltër, i pastër në Ujë të Ftohtë.

Në breg,

guacka me ngjyra të ndryshme unë mbledh.

Thellë nga fundi i detit pina*) shkul

dhe, si lule të këputura nga kaltërsia e dyfishtë

e detit dhe e qiellit,

të dashurës ja dhuroj.

Mbushem me muzikën e zajeve që tërheq vala,
me gurgullimën e ujit të kripur dhe rrëshqitjen e

mbushem me tinguj dhe shijen e kripës dhe të
valëve,
jodit. . .

Këta tinguj i ndjen vetëm kur je i dashuruar.

*) guacka të mëdha që ndodhen në thellësi të detit.

* * *

Ti
me harqe rëre, anës detit,
po rindërtoje
kalatë e rrënuara të Skënderbeut.

Pse t'u shfaq ushtria turke me kuaj dhe shpata?

Mbylle gjithë dyert,
zure gjithë të çarat,
dhe dritaret ti m'i mbylle,
pa menduar se nga ku mund të ngjitesha,
nga ku mund të hyja.

Po unë zbres në det jo nga mesjeta
(prej saj ohu... shekuj na ndajnë),
zbres

me ndjenja
dhe mendime proletare,
ndaj ti hapja kështjellës
dyert
dhe dritaret.

RUBIE HOSI¹⁾

Dhitë t'u shpërndanë maleve,
moj baresha labe,
ndërsa tymi mbushi grykën e Sazanit.
Si njolla të zeza —
vaporët e italianëve.

Bobëla²⁾ thërriste gjithë popullin në këmbë
për të mbetur malet Çipin dhe Çika
jo me gjunjë të thyera, por me kryet në qiell.

Në krahë hodhe sharkun leshragjatë,
në krahë hejbetë dëng me fishekë,
në hejbetë pak gjizë dhe një kupë për sillë.

1) Rubie Hosi, luftëtare në luftën e Vlorës më 1920.

2) Guackë deti që përdoret si vegël për lajmërim apo alarm në Labëri.

U nise dy ditë udhë më këmbë;
le prapa fëmijën pa sisë,

bagëtinë pa mjelë,
brumin të pazënë;

more me vete bekimin e maleve
dhe qëndrove rrëzë kalasë¹⁾

me burrat në llogore;

shpërndave fishekë, u lidhe plagët trimave
përmidis plumbave, gjyleve dhe këngëve;
dhe vure përpara me ruzhkë dhe bajonetë.
(ti që në mal aq mirë ndiqje kopetë)
si kopenë e dhive, kopenë e italianëve.

1) Kalaja e Kaninës në Vlorë.

JA QË NDODHI TË DASHUROJMË TË DY
TË NJËJTËN VAJZË

Kur u takova me atë,
ne e shikonim njëri-tjetrin në sy
dhe ashtu kot bisedonim
si me një det të qetë me rryma në thellësi.

Ndërsa fliste,
ai shikonte në bebzën e syrit tim:
rërë, det, plazh,
atë të porsadalë nga deti me flokë të lagur.

Në bebzën e syrit të tij unë shikoja:
ata të dy pas provimit, prej dore shkujdesur ecnin,
si dy rrëke lumi, që bashkohen në një;
ecnin përballë dritareve natën,
kur të gjitha dritat ishin të ndezura dhomave të
konviktit.

Dhe sytë, qepallat, buzët, duart, fjalët
tregonin më shumë për atë
se ç'mund të thonë

dy sy,

dy qepalla,

dy buzë,

dy duar.

Dashuria e tij ishte më e madhe, më e vërtetë.

U ndamë, jo si me një det të qetë, me rryma në
thellësi.

PARTIZANI

Ai hyri dhe mbeti ashtu i madh në kujtesën time,
me mjekrën të parruar,
si tokë, ku porsa ka mbirë gruri.
(Jashtë patrulla, fërshëllima bilbilash)
Na përshëndeti: Vdekje fashizmit.
Ai zbriti nga malet
në gërshetin e rrugicave të lagjeve të qytetit
dhe iku pa ardhur agimi.
Iku, por lagjja lexoi
në portat e mbyllura traktet.
Kur u hapën portat,
ai ishte në male.

Nëna dhe të gjithë ne e kujtuam vite me radhë;
e kujtuam partizanin e thjeshtë,
kur toka lëshonte vlagë
dhe gruri shtat hidhte.

FILLIMI I NJË POEME

Kthehemi nga deti.

Në peisazhet e shokut tim piktor: deti,

në këngën time: deti.

Në shekuj rrëshqitën anijet dhe kryqëzorët mbi det.

Si oktapodha në trupin e tij robëria ankorohej.

Lëshonte toka tym dhe zjarr.

Gjak pikonte zemra për detin dhe Sazanin.

Vendlindja ime, pranë aromash detare,

s'të lanë të çlodhësh sytë

në kaltërsinë dhe dridhjen e valëve;

s'të lanë të këndosh një këngë për mbrëmjet e tua.

Në shekuj ka ecur drejt tokës deti,

në shekuj ky det është larguar nga njerëzit.

Për popullin tim
plagë zemre ishte dhe plagë e detit.

Vendlindja ime
shikon detin nëpër gjethet e ullinjve
dhe Sazanin, si dy vetulla të syve të kaltër.

Të gjitha i marrim me vete duke u kthyer nga deti
midis çadrave mbi rërë,
midis buzëqeshjeve të njerëzve dhe të detit,
me detin në peisazh,

me detin në këngë
dhe na duket se përherë më pranë njerëzve
afrohet deti.

KËNGË PËR KËNGËTARIN LAB.

Selim Hasani ishte, si gjithë labërit e tjerë,
me qeleshe

dhe me një dashuri të madhe në zemër
që frymëmarrjen e kishte
në njëzet e tetëmijë kilometra katrore.

Selimi

kurrë s'arriti ta vërë
tavanin e dhomave të shtëpisë.

Sa vinte një tra,
lufta ja rrëzonte gjithë shtëpinë,
se themelet e shtëpive
dhe konturet e të njëzet e tetëmijë kilometrave
katrore

duheshin blatuar me gjakun e bijve
dhe për secilin:

këngë,

këngë,

këngë

Selimi nga Brati

s'arriti të mësojë kurrë shkrim,
por populli dhe zemra i kërkonte .

një këngë

edhe më të bukur
edhe më të fortë,
për ta prurë më afër atë që ishte larg.

Selim Hasani s'vendosi kurrë lule në oborr të
shtëpisë,
të gjitha i mbolli në këngët për Shqipërinë,
për secilin që binte —
plot një bahçe me lule.

Selimi, i lindur, i rritur
aty midis maleve, pranë një lumi u varros,
ndërsa këngët rriten, shumohen në çdo brez,
mal më mal e breg më breg.

PASQYRA E LËNDËS

	Faqe
Në Tiranë nis agimi	3
Buronjat e Kuçit	5
Çdo njëzet e tetë nëntor në Vlorë	7
Mirmëngjezi, Zahari.	8
Baraka të thjeshta	10
Babait.	11
Për hidrocentralin e ardhshëm	13
Je më e forta vajzë	14
Gorisht.	15
Feneristi.	17
Me vajzat e shtypshkronjës «8 Nëntori»	19
Së shpejti nisin korrjet	21
Qyteza e naftëtarëve	23
Kur afron ora tetë	25
Vërmiku.	27
Pranë shtëpisë së fëmijës	28
Kujtime fëmijërie	29
Rrugëve të gjitha gërshetohen	30
Kur këndojnë vajzat e Dhërmiut	31
Valdeti.	33

	Faqe
Dëshmori Lef Sallata	35
Ditët e fundit të maturës	37
Nëna e dy dëshmorëve	39
Butrint.	40
Në Apolloni.	41
Nxënësit.	42
Vjeshtë,	43
Jonufra.	44
Këngët labe	46
Mësueses vullnetare në malësi	47
Dashuria.	48
Xha Jaupi.	49
Për në Çerem drejt Alpeve	50
Duke të pritur në stacionin e Dushkut	53
Peisazh nga Ujë e Ftohtë	55
Rubie Hosi.	57
Ja që ndodhi të dashurojmë të dy të njëjtën vajzë	59
Partizani.	61
Fillimi i një poeme	62
Këngë për këngëtarin lab	64

56716

BIBLIOTEKA E SHETIT
GJIROKASTER